

і дають змогу забезпечувати не лише скорочення зазначеного відставання, а й випереджаючий розвиток. Така політика має орієнтуватися передусім на створення інституцій, що сприяють генерації та розповсюдженню інновацій, формуванню визначального фактору конкурентоспроможності в сучасній світовій економіці — людського капіталу, на створення рівноправних умов для підвищення конкурентоспроможності українських компаній у відкритому конкурентному середовищі.

Швед В.С.

Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого

ПРАВОВА ПРИРОДА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Що являє собою Європейський Союз з точки зору права? З цього приводу багато дискутує сучасна міжнародна спільнота. Особливо актуальним питання політико-правової природи ЄС стало після прийняття Лісабонського договору. Він офіційно закріпив існування Європейського Союзу, наділив його міжнародною правосуб'єктністю, унікальною компетенцією, яка чітко не підпадає під ознаки жодного міждержавного утворення і при цьому постійно розширюється.

ЄС характеризується ознаками, притаманними і федеративній державі, і конфедерації, і міжнародно-правовій організації, але разом з тим не є жодною з цих категорій у чистому вигляді. Відповідно, існує декілька концепцій розуміння правової природи ЄС.

Державницька. Її суть полягає в тому, що ЄС з точки зору права являє собою державу. У межах цієї концепції виділяють дві течії: федералісти та конфедералісти. Обидві мають своє обґрунтування.

З федеративною державою Європейський Союз схожий тим, що так само як і вона має єдине громадянство, єдину валюту, у ньому існує дворівнева система органів управління (загальноєвропейські та органи управління держав-членів ЄС). Однак ЄС не можна назвати федерацією, бо у нього відсутня одна з найголовніших її ознак: у федеративній державі її суб'єкти є невід'ємними складовими самої держави і наділені лише окремими суверенними правами, а держави-члени ЄС є абсолютно самостійними і володіють повним суверенітетом.

Також ЄС має й риси конфедерації: є об'єднанням держав, створеним задля спільної мети (підвищення рівня економічного розвитку, оборона) на підставі міжнародного публічного договору, має спільні органи управління, держави-члени зберігають повний суверенітет. Та на відміну від конфедерації ЄС не є тимчасовим утворенням, його існування не припиниться після досягнення певної мети, оскільки цього не передбачено договором про його створення. Цілі та завдання ЄС є не конкретними, а динамічними. Крім того в конфедерації не існує єдиного громадянства, валюти, які притаманні ЄС.

Міжнародно-правова. Суть її полягає в тому, що ЄС ототожнюється з міжнародно-правовою організацією. Особливими її прихильниками виступають британські вчені, які називають ЄС міжнародною організацією «нового типу». Дійсно, ЄС схожий за правовою природою на міжнародно-правову організацію. Основою його існування є міжнародний публічний договір, цілі і завдання співпадають з багатьма міжнародними організаціями, має власні органи управління. А от найсуттєвішою відмінністю є право ЄС створювати наднаціональні норми. Жодна міжнародно-правова організація не має такого права.

Концепція синтезу поєднує положення двох попередніх та виходить з того, що ЄС містить ознаки принаймні трьох міждержавних утворень: федерації, конфедерації, міжнародно-правової організації. Крім того він має власні притаманні лише йому риси (особливий характер права, інститут громадянства та ін.). Отже, з позиції теорії синтезу ЄС являє собою *sui generis* (організацію особливого роду).

Чипко М.

Национальный университет «Одесская юридическая академия»

МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВАЯ ОХРАНА КУЛЬТУРНЫХ ЦЕННОСТЕЙ

Культура сама по себе является общечеловеческой ценностью и не признает никаких границ. Историко-культурное наследие включает в себе материальную и духовную жизнь прошлых поколений, многовековую историю человечества. На данный момент, культурные ценности представляют собой не только бесценное наследие и достояние народов, но и являются предметом надежных денежных инвестиций, становясь привлекательными, как в случаях их законного приобретения и владения, так и незаконного, т.е. хищения.

На сегодняшний день, похищение культурных ценностей находится на 4-ом месте в списке самых распространенных международных преступлений — после торговли наркотиками, контрабанды оружия и отмывания денег. А по данным Интерпола за 2009 год преступления названной категории вышли на 2-ое место после торговли наркотиками по объему получаемого незаконного дохода.

В рамках своего исследования, я бы хотела раскрыть вопрос международно-правовой охраны культурных ценностей.

В международно-правовом аспекте понятие «культурные ценности» имеет 2 особенности. Во-первых, в международных конвенциях и соглашениях не существует универсального понятия «культурные ценности», которое охватило бы все объекты, подпадающие под данное определение. Вторая особенность заключается в том, что каждая международная конвенция дает